

Dostarczanie danych i wiedzy w celu realizacji
ambicji Europy w dziedzinie środowiska i klimatu

Strategia EEA-EIONET na lata 2021–2030

Projekt okładki: PomilioBlumm
Zdjęcie na okładce: PomilioBlumm
Opracowanie graficzne: PomilioBlumm – EEA

Klauzula prawna

Treść niniejszej publikacji niekoniecznie odzwierciedla oficjalne stanowisko Komisji Europejskiej czy też innych instytucji Unii Europejskiej. Ani Europejska Agencja Środowiska, ani żadna inna osoba fizyczna czy prawna działająca w imieniu Agencji nie ponosi odpowiedzialności za ewentualne wykorzystanie informacji zawartych w niniejszej publikacji.

Informacja o prawach autorskich

© Europejska Agencja Środowiska, 2021
Powielanie materiałów dozwolone pod warunkiem podania ich źródła.
Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2021

Dalsze informacje na temat Unii Europejskiej są dostępne w internecie (<http://europa.eu>).

ISBN 978-92-9480-360-3
doi: 10.2800/92395

O EEA i EIONET

Europejska Agencja Środowiska (European Environment Agency — EEA) jest agencją Unii Europejskiej. Naszym zadaniem jest dostarczanie rzetelnych i niezależnych informacji o środowisku i klimacie. Rozporządzenie w sprawie ustanowienia EEA zostało przyjęte przez Unię Europejską w 1990 r., a Agencja rozpoczęła działalność w Kopenhadze w 1994 r. Rozporządzeniem tym ustanowiono także Europejską Sieć Informacji i Obserwacji Środowiska (European Environment Information and Observation Network — EIONET). EIONET jest partnerską siecią EEA oraz jej państw członkowskich i krajów współpracujących. W skład EIONET wchodzi także Europejskie Centra Tematyczne — konsorcja organizacji europejskich posiadających specjalistyczną wiedzę w konkretnej dziedzinie dotyczącej środowiska, wspierające EEA i państwa członkowskie EIONET.

W celu wsparcia kształtowania polityki w Europie ściśle współpracujemy z instytucjami krajowymi oraz europejskimi, w szczególności z Komisją Europejską, Parlamentem Europejskim i Radą Unii Europejskiej.

eea.europa.eu/about-us

Europejska Agencja Środowiska
Kongens Nytorv 6
1050 Kopenhaga K
Dania

tel: +45 33 36 71 00
strona internetowa: eea.europa.eu

Dostarczanie danych i wiedzy w celu realizacji
ambicji Europy w dziedzinie środowiska i klimatu

Strategia EEA-EIONET na lata 2021–2030

W niniejszym dokumencie przedstawiono wizję i cele strategiczne, które będą decydować o kształcie prac Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska w nadchodzących dziesięcioleciach. Prace te będą prowadzone w pięciu określonych w dokumencie obszarach. Bardziej szczegółowe informacje o konkretnych działaniach będą przedstawiane w opracowywanych co roku dokumentach programowych.

Europejska Agencja Środowiska i Europejska Sieć Informacji i Obserwacji Środowiska

Dostarczamy opartą na dowodach wiedzę na temat środowiska naturalnego i klimatu w Europie

O nas

Europejska Agencja Środowiska (EEA) i Europejska Sieć Informacji i Obserwacji Środowiska (EIONET) od 1994 r. dostarczają obywatelom i kształtującym politykę decydującym dane i informacje dotyczące środowiska i klimatu Europy. Nasza rozległa sieć EIONET łączy obecnie setki instytucji z 38 państw członkowskich i współpracujących.

Stworzyliśmy wspólnie szeroką bazę wiedzy. Obejmuje ona różnego rodzaju elementy - od udostępnianych w czasie niemal rzeczywistym wyników pomiarów jakości powietrza z całej Europy po udokumentowane analizy trendów i projekcji emisji gazów cieplarnianych, dane satelitarne dotyczące pokrycia terenu czy zintegrowane oceny stanu środowiska i klimatu w Europie.

Co decyduje o wyjątkowości EEA-EIONET?

- **Sieć współpracy skoncentrowana na tworzeniu wartości dodanej:** łącząca instytucje w całej Europie oraz umożliwiającą analizy porównawcze, budowanie potencjału, usprawnianie działań, a także wymianę najlepszych praktyk.
- **Infrastruktura danych:** innowacyjna infrastruktura sprawozdawczości elektronicznej służąca krajowym i międzynarodowym przepływom danych, z fundamentalną rolą procesów zapewniania jakości.
- **Wiedza poparta danymi:** obejmująca oceny, wskaźniki oraz analizy stopnia realizacji zadań, wykorzystująca najszerzy i najbardziej aktualny zbiór danych dotyczących tematów związanych ze środowiskiem i klimatem.
- **Wsparcie w kształtowaniu polityki:** ugruntowana rola dostawcy wiedzy, oparta na bliskiej współpracy z decydentami w całej Europie oraz zapewniająca istotny wkład w kształtowanie najważniejszych procesów globalnych.
- **Specjalistyczna wiedza analityczna:** zdolność oceny postępu, perspektyw, czynników zmian i potencjalnych reakcji w polityce działań w szerokim zakresie tematów związanych ze środowiskiem i klimatem.

Reagowanie na nowe wyzwania

Budowanie odporności wymaga ambitnej polityki opartej na wiedzy dającej podstawę do działania

W nadchodzących dziesięcioleciach Europa będzie musiała radzić sobie z bezprecedensowymi wyzwaniami związanymi ze środowiskiem i klimatem, dbając jednocześnie o tworzenie bodźców do wychodzenia z gospodarczych i społecznych skutków pandemii COVID-19. Europejski Zielony Ład oraz związane z nim przyjęte środki stymulacji ożywienia gospodarki w sposób sprzyjający ochronie środowiska wyznaczają długofalowe cele, w ramach których realizowane będą konkretne zadania, oraz ustanawiają nowe instrumenty finansowe, obrazując do czego dążą Unia Europejska i kraje europejskie, aby sprostać ww. wyzwaniom.

Raport EEA „Środowisko Europy – stan i prognozy” (SOER 2020) wzywał do systemowego reagowania na wyzwania związane ze środowiskiem i klimatem na kilku frontach. Pełne wdrożenie istniejącej polityki w zakresie środowiska i klimatu ma zasadnicze znaczenie dla możliwości osiągnięcia znacznej poprawy sytuacji. W racjonalnej z punktu widzenia kosztów oraz sprawiedliwej transformacji pomoże również pełna integracja celów wynikających z modelu zrównoważonego rozwoju z polityką społeczno-ekonomiczną i środkami jej służącymi. Europa musi ponadto stworzyć warunki do bardziej zrównoważonego stylu życia. To wymaga większej społecznej świadomości skutków konsumpcji, a także zaangażowania podmiotów biznesowych we wsparcie wymaganej transformacji. Wiele celów nie zostanie osiągniętych bez skoordynowanych wysiłków globalnych, a zatem Europa będzie musiała wykorzystać swoje wpływy w rejonach sąsiadujących i na poziomie globalnym.

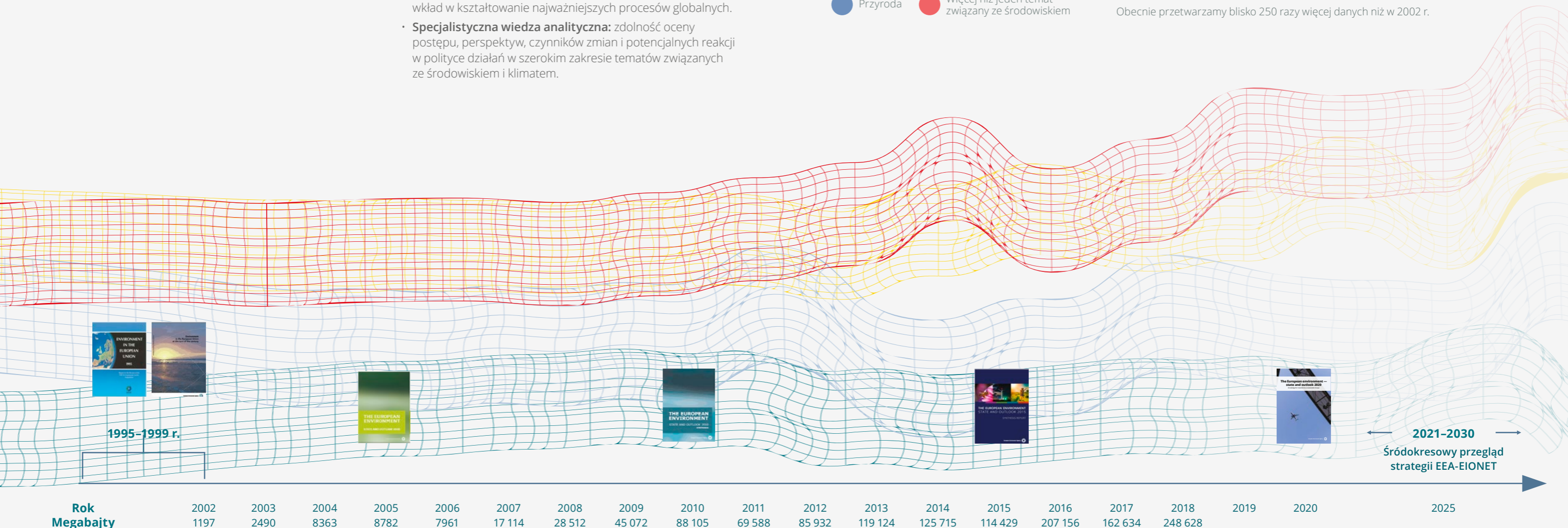
Kiedy i jak Europa zrealizuje swoje dążenia, zadekdują wybory dokonywane przez decydentów, przedsiębiorstwa i obywateli w nadchodzących dziesięcioleciach. Strategia EEA-EIONET na lata 2021–2030 będzie wspomagać te wybory poprzez dostarczanie dającej podstawę do działania wiedzy o trendach, perspektywach i rozwiązaniach dla mającej rozwijać się w sposób zrównoważony Europy.

Ogromny wzrost ilości danych

Przedstawiona tu wizualizacja pokazuje systematyczny wzrost ilości otrzymywanych danych dotyczących czterech tematów związanych ze środowiskiem. Jako punkt wyjścia przyjęto rok 2002 (uruchomienie systemu Reportnet).

Obecnie przetwarzamy blisko 250 razy więcej danych niż w 2002 r.

Strategia EEA-EIONET na lata 2021–2030

Dostarczanie danych i wiedzy w celu realizacji ambicji Europy w dziedzinie środowiska i klimatu

Co chcemy osiągnąć: Wizja na rok 2030

EEA i EIONET będą tworzyć warunki dla zrównoważonego rozwoju Europy, zapewniając uznaną i dającą się przełożyć na działania wiedzę, pozwalającą na świadome podejmowanie decyzji dotyczących priorytetów i rozwiązań, zgodnie z ambicjami realizowanej w Europie polityki.

Sięganie dalej, poza sieć EIONET

Aby zrealizować ambicje leżące u podstaw Europejskiego Zielonego Ładu, Europa musi działać globalnie, współpracując ze swoimi sąsiadami i partnerami. Pobudzając rozwój specjalistycznej wiedzy i mobilizując środki, będziemy wspierać te ambicje w szczególności w krajach Bałkanów Zachodnich oraz w najbliższym sąsiedztwie Europy.

Ambicje Europy w dziedzinie polityki dotyczącej środowiska i klimatu

Zmierzenie się z wyzwaniami dotyczącymi środowiska i klimatu to zadanie charakteryzujące nasze czasy. Aby osiągnąć przyszłość odpowiadającą wizji zrównoważonego rozwoju, podejmowane są inicjatywy w zakresie kształtowania polityki, takie jak Europejski Zielony Ład, które wzywają do działania pod następującymi hasłami:

- Powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej i odbudowa ekosystemów
- Osiągnięcie zerowej emisji netto gazów cieplarnianych w 2050 r. oraz właściwej odporności na zmiany klimatu
- Całkowite wyeliminowanie zanieczyszczeń dla zagwarantowania braku toksyn w środowisku
- Osiągnięcie efektywnego wykorzystania zasobów w ramach gospodarki o obiegu zamkniętym
- Włączenie modelu zrównoważonego rozwoju do głównego nurtu całej polityki UE

Będziemy odgrywać centralną rolę we wspieraniu działań na rzecz ochrony środowiska i klimatu wynikających z kluczowych inicjatyw polityki europejskiej, a także we wdrażaniu 8. Programu działań na rzecz środowiska.

Będziemy także wspierać globalne wysiłki, w tym Agendę 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju i Cele Zrównoważonego Rozwoju.

W jaki sposób będziemy pracować: Cele strategiczne

CS1 Wspieranie wdrażania polityki i zmian na rzecz rozwoju zrównoważonego

Tworzenie opartej na dowodach wiedzy ułatwiającej wdrażanie przyjętej polityki działań oraz opracowywanie nowych inicjatyw w celu przyspieszenia i wzmocnienia przechodzenia do modelu rozwoju zrównoważonego.

CS2 Aktywny udział w tworzeniu aktualnych rozwiązań dla wyzwań zrównoważonego rozwoju

Dostarczanie ukierunkowanych informacji do wykorzystania w tworzeniu polityki i w debatach publicznych poprzez organizowanie i przekazywanie wiedzy o środkach reagowania, w tym innowacyjnych rozwiązaniach dla wyzwań społecznych.

CS3 Budowanie silniejszych sieci i relacji partnerskich

Wzmacnianie naszej sieci poprzez bardziej aktywne zaangażowanie na poziomie krajowym oraz współpracę z innymi wiodącymi organizacjami w celu ułatwienia dzielenia się wiedzą i wsparciem eksperckim.

Co będziemy robić: Obszary pracy

Będziemy dostarczać wiedzę, w oparciu o którą będzie można podejmować działania we wszystkich pięciu obszarach pracy. Te wzajemnie powiązane obszary pracy będą dotyczyć sektorów produkcyjnych Europy (w tym rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa i przemysłu), a także systemów produkcji oraz konsumpcji (dotyczących energii, mobilności, żywności i budynków):

Różnorodność biologiczna i ekosystemy

Wobec postępującej utraty różnorodności biologicznej i degradacji ekosystemów Europa próbuje przywrócić przyrodzie miejsce w naszym życiu. Będziemy monitorować ten proces i wspierać wdrażanie i ocenę działań w tym obszarze, w tym rozwój inicjatyw znanych jako tzw. rozwiązania oparte na zasobach przyrody.

Łagodzenie zmian klimatu i działania adaptacyjne

Zmiany klimatu zachodzą obecnie i nadal będą zachodziły w nadchodzących dziesięcioleciach. Europa dąży do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r., a także do lepszej odporności i mniejszej podatności na zmiany klimatu. Będziemy monitorować te procesy i wspierać rozwój, wdrażanie oraz ocenę polityki i środków w tym obszarze.

Zdrowie ludzi a środowisko

Będziemy oceniać wpływ substancji zanieczyszczających środowisko oraz zmian klimatycznych w Europie na zdrowie ludzi. Będziemy także dążyć do lepszego zrozumienia czynników społecznych i demograficznych, które mają wpływ na narażenie obywateli Europy i ich podatność na te czynniki. Będziemy wspierać dążenia do całkowitego wyeliminowania zanieczyszczeń w Europie oraz wdrażanie związanych z tym działań na poziomie europejskim i krajowym.

CS4 Pełne wykorzystanie potencjału danych, technologii i cyfryzacji

Wykorzystanie cyfryzacji, w tym nowych technologii, dużych zbiorów danych – big data, sztucznej inteligencji i obserwacji Ziemi. Narzędzia te będą uzupełniać, a mogą też zastąpić uznane źródła informacji, aby lepiej wspierać procesy decyzyjne.

CS5 Zapewnianie zasobów do realizacji naszych wspólnych ambicji

Tworzenie struktur, specjalistycznej wiedzy i potencjału w całej naszej sieci współpracy, służących zaspokajaniu zmieniających się potrzeb dotyczących wiedzy oraz w celu zabezpieczenia i dywersyfikacji zasobów niezbędnych do realizacji naszej wspólnej wizji.

Gospodarka o obiegu zamkniętym i wykorzystanie zasobów

Będziemy monitorować postęp przechodzenia przez Europę do modelu gospodarki o obiegu zamkniętym oraz wynikające z tego korzyści dla środowiska i klimatu. Będziemy oceniać wysiłki Europy w kierunku ograniczenia skutków wynikających z procesów konsumpcji w naszym społeczeństwie oraz wydobycia surowców, wytwarzania produktów, dostarczania usług i generowania odpadów.

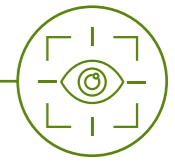

Trendy i perspektywy zrównoważonego rozwoju oraz odpowiadające jego zasadom działania

Możemy realizować nasze ambitne cele poprzez pobudzenie fundamentalnych zmian w niesprzyjających zrównoważonemu rozwojowi stylu życia oraz wzorcach konsumpcji i produkcji. Będziemy oceniać trendy i perspektywy z punktu widzenia wszystkich priorytetów w zakresie ochrony środowiska i działań przyjętej polityki, odnosząc się do sektorów i systemów, oraz angażować interesariuszy w innowacje oraz inne działania niezbędne do osiągnięcia celów Europejskiego Zielonego Ładu.

WIZJA

Wizja EEA-EIONET na rok 2030

Stworzenie warunków dla zrównoważonego rozwoju Europy w oparciu o sprawdzoną i dającą się przełożyć na działania wiedzę pozwalającą na świadome podejmowanie decyzji dotyczących priorytetów i rozwiązań w dziedzinie środowiska i klimatu

Wspólna wizja dla zrównoważonego rozwoju Europy

Nasza wizja to praca na rzecz zrównoważonego rozwoju Europy w oparciu o sprawdzoną i dającą się przełożyć na działania wiedzę, która pozwala na świadome podejmowanie decyzji dotyczących priorytetów i rozwiązań w dziedzinie środowiska i klimatu zgodnie z ambicjami wyrażonymi w polityce przyjętej przez Europę.

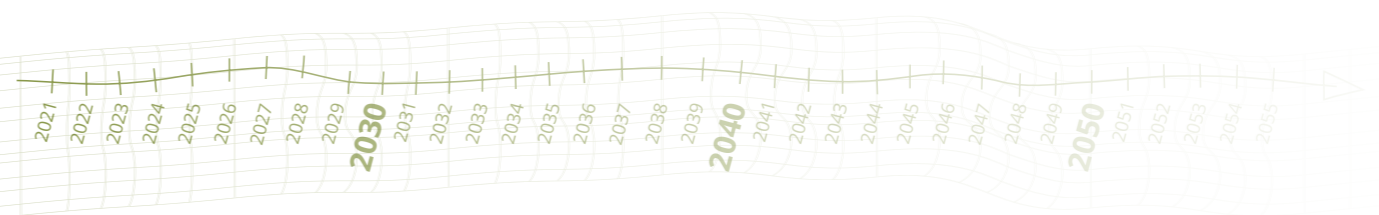
EEA i EIONET będą wspólnie tworzyć wiodącą sieć służącą budowaniu na poziomie Unii Europejskiej i na poziomie krajowym wiedzy o środowisku i klimacie, która będzie istotna z punktu widzenia realizacji polityki.

Nasza misja

Naszą misją jest ocena danych i informacji, przedstawianie we właściwym czasie odpowiednich analiz na temat postępu w dążeniu do realizacji celów związanych ze zrównoważonym rozwojem w kontekście ochrony środowiska i klimatu, a także na temat stopnia zachodzenia pożądanych zmian społecznych, jak też zapewnianie stałego monitorowania pełnego wdrożenia odpowiedniej polityki w dziedzinie środowiska i klimatu.

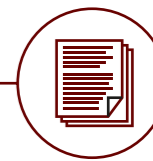
Zdajemy sobie sprawę, że ambitne cele Europy dotyczące środowiska i klimatu zostaną osiągnięte dzięki serii decyzji i wzajemnie powiązanych wyborów dokonywanych na różnych poziomach – europejskim, regionalnym, krajowym i lokalnym – oraz że będą wymagać naszej współpracy z najważniejszymi partnerami i innymi organizacjami. Realizując nasze programy pracy, będziemy ściśle współdziałać z innymi podmiotami dostarczającymi wiedzę.

Aby działać skuteczniej, będziemy jeszcze mocniej koncentrować się na ukierunkowanej komunikacji, zapewniającej dotarcie informacji do szerokiego grona decydentów i ogółu społeczeństwa w odpowiednim czasie.

CEL STRATEGICZNY 1

Wspieranie wdrażania polityki i zmian na rzecz rozwoju zrównoważonego

Tworzenie opartej na dowodach wiedzy ułatwiającej wdrażanie przyjętej polityki działań oraz opracowywanie nowych inicjatyw w celu przyspieszenia i wzmocnienia przejścia do modelu rozwoju zrównoważonego

Nasza wiedza, oparta na najnowszych ustaleniach naukowych i danych o potwierdzonej jakości, pomoże Europie – Unii Europejskiej, jej państwom członkowskim oraz innym członkom EEA i państwom współpracującym z EEA – zrealizować cele założone w przyjętej przez nie polityce, w tym cele określone w Europejskim Zielonym Ładzie, 8. Programie działań na rzecz środowiska i zobowiązaniach globalnych.

Europejska Agencja Środowiska i Europejska Sieć Informacji i Obserwacji Środowiska będą:

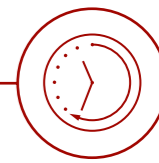
- tworzyć wiedzę, która będzie ułatwiać wdrażanie polityki, a także dostarczać informacji służących realizacji nowych inicjatyw przyspieszających i wzmocniających przejście do modelu rozwoju zrównoważonego;
- jeszcze w większym stopniu rozbudowywać i ulepszać oraz wykorzystywać obszerny zakres wysokiej jakości zbiorów danych z długich szeregów czasowych, który będzie wspierał szerokie spektrum polityki dotyczącej środowiska i klimatu;
- zapewniać korzystanie z najlepszych dostępnych osiągnięć naukowych poprzez zaangażowanie Komitetu Naukowego EEA oraz szerszego środowiska naukowego;
- rozwijać wiedzę o najważniejszych wyzwaniach i rozwiązaniach wynikających z modelu rozwoju zrównoważonego, dotyczących systemów zapewnienia energii, mobilności i żywności oraz odnoszących się do środowiska zabudowanego, a także dzielić się tą wiedzą;
- badać szersze kategorie wyzwań i możliwości wynikających z przemian na rzecz zrównoważonego rozwoju, zarówno na poziomie europejskim, jak i krajowym, w tym rolę uczestników życia gospodarczego umożliwiających zmiany, takich jak sektor finansowy czy miasta;
- wzmocniać nasz potencjał w zakresie wsparcia oceny polityki i środków działania.

Priorytet tej strategii stanowi wspieranie wiedzy z zakresu środowiska i klimatu oraz włączanie jej do głównego nurtu polityki gospodarczej, planowania przestrzennego i spójności społecznej – w tym pogłębione rozumienie dynamiki działań na styku Europa-świat oraz jej wpływu na wdrażanie polityki w całej Europie.

W latach 2021–2030 będziemy także wspierać odpowiednie procesy związane z polityką UE, takie jak Europejski Semestr i Przegląd Wdrażania Polityki Ochrony Środowiska, korzystając z lepszej wiedzy na temat, na przykład, najważniejszych trendów i wskaźników, racjonalnych z punktu widzenia kosztów praktyk wdrożeniowych oraz możliwości poszerzenia innowacji społecznych dla osiągnięcia celów rozwoju zrównoważonego.

CEL STRATEGICZNY 2

Aktywny udział w tworzeniu aktualnych rozwiązań dla wyzwań zrównoważonego rozwoju

Dostarczanie ukierunkowanych informacji do wykorzystania w tworzeniu polityki i w debatach publicznych poprzez organizowanie i przekazywanie wiedzy o środkach reagowania, w tym innowacyjnych rozwiązaniach dla wyzwań społecznych

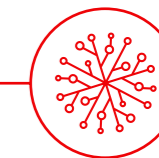
Znaczenie i wpływ będącej w posiadaniu EEA-EIONET wiedzy będą zależeć od naszej zdolności do udostępniania jej w odpowiednim czasie i formie na potrzeby odpowiednich debat dotyczących społeczeństwa oraz polityki działań. Aby zrealizować ten cel, będziemy:

- zwiększać naszą zdolność do monitorowania i rozpoznawania nowych problemów i szybkiego udostępniania odpowiedniej wiedzy w ramach naszej sieci współpracy lub zasobów innych partnerów;
- wzmacniać naszą zdolność do natychmiastowego reagowania na prośby o informacje ze strony jednostek kształtujących politykę działań;
- dzielić się innowacyjnymi rozwiązaniami wdrażanymi na różnych poziomach administracyjnych w krajach europejskich;
- tworzyć i udostępniać naszą wiedzę decydentom i społeczeństwu w formie najbardziej odpowiadającym ich potrzebom w celu ułatwienia jej szerokiego przyswojenia i wykorzystania w procesach decyzyjnych;
- stale rozwijać metody, kanały i narzędzia komunikacji w celu zapewnienia, aby nasza wiedza była zrozumiała, dostępna i osiągalna dla wszystkich, wzmacniając jednocześnie nasze możliwości aktywnego zaangażowania w kontakty z obywatelami.

Naukowcy, praktycy, decydenci, instytucje finansujące, miasta i organizacje społeczeństwa obywatelskiego będą współpracować poprzez aktywny udział w procesach transformacji.

CEL STRATEGICZNY 3

Budowanie silniejszych sieci i relacji partnerskich

Wzmacnianie naszej sieci poprzez bardziej aktywne zaangażowanie na poziomie krajowym oraz współpracę z innymi wiodącymi organizacjami w celu ułatwienia dzielenia się wiedzą i wsparciem eksperckim

EEA i EIONET zrzeszają setki organizacji – instytucji europejskich, urzędów administracji publicznej i instytucji naukowych z całej Europy. Nasza sieć obejmuje wszystkie państwa członkowskie UE, kraje w trakcie procesu akcesji, a także szereg krajów niebędących członkami UE.

Tworzymy wyjątkową sieć wymiany wiedzy – sieć, która dostarcza rzetelne dane oraz eksperckie wsparcie o charakterze analitycznym i naukowym do wykorzystania w procesach tworzenia i realizacji polityki w Europie, a w niektórych przypadkach na całym świecie. Umożliwia to nam dokonywanie zintegrowanych ocen obejmujących najszerzy zakres tematów i wspartych solidnymi danymi i specjalistyczną wiedzą.

Aby dostarczać Europie wiedzy, która jest jej potrzebna do osiągnięcia celów związanych z modelem zrównoważonego rozwoju, będziemy:

- przekształcać się w bardziej elastyczną i innowacyjną sieć wymiany wiedzy – sieć, która pozwoli na lepsze wykorzystanie na poziomie europejskim solidnej wiedzy specjalistycznej z poziomu krajowego;
- sprzyjać bardziej aktywnemu zaangażowaniu na poziomie krajowym, poprzez działania z udziałem różnych władz, organizacji i społeczeństwa;
- łączyć wysiłki z innymi wiodącymi sieciami, takimi jak Sieć Agencji Ochrony Środowiska, z sieciami skupiającymi raportujących dane oraz sieciami naukowymi, a także ze stowarzyszeniami;
- identyfikować posiadające wiedzę środowiska i współpracować z nimi na poziomie europejskim w celu zapewnienia pełnego wykorzystania inwestycji w badania naukowe i innowacje w Europie;
- identyfikować ujawniające się braki w wiedzy oraz poszukiwać możliwości ich eliminacji poprzez wspólne działania z odpowiednimi partnerami, w tym agencjami UE, takimi jak Europejska Agencja Chemikaliów, Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności i Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób;
- bardziej jeszcze wzmacniać współpracę w ramach najważniejszych procesów regionalnych i globalnych z instytucjami międzynarodowymi, w tym z organami ONZ i wykorzystując międzynarodowe konwencje, w zakresie obowiązków sprawozdawczych i tematów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

CEL STRATEGICZNY 4

Pełne wykorzystanie potencjału danych, technologii i cyfryzacji

Wspieranie wdrażania i dalszego rozwoju programu realizacji przyjętej w Europie polityki działań, obejmującej europejską strategię w zakresie danych i agendę cyfrową oraz potencjał wykorzystania dużych zbiorów danych, sztucznej inteligencji i obserwacji Ziemi dla lepszego dostarczania informacji

W ostatniej dekadzie obserwujemy bezprecedensowe tempo rozwoju technologii cyfrowych, danych z nowych źródeł i obserwacji Ziemi oraz możliwości obliczeniowych. Zmiany te są źródłem nowych możliwości, jak również wyzwań. Nowe strumienie danych na wielu poziomach przestrzennych są coraz powszechniej wykorzystywane razem z danymi ze źródeł tradycyjnych, związane ze zmiennymi społeczno-gospodarczymi i danymi pozyskiwanymi w czasie prawie rzeczywistym z satelitów i w ramach obserwacji *in situ*.

Przewidując dalszą rewolucję w danych i rozwój cyfrowy w nadchodzącym dziesięcioleciu oraz dążąc do usprawnienia naszej pracy w zakresie danych i wiedzy, będziemy:

- zwiększać udostępnianie danych oraz automatyzację i optymalizację monitoringu i sprawozdawczości w całej naszej sieci współpracy;
- umożliwiać wyszukiwanie wszystkich naszych danych, zapewniać ich interoperacyjność, dostęp do nich i możliwość ich ponownego wykorzystania, pełniąc rolę wiodącego europejskiego centrum danych o środowisku;
- eksploatować pełny potencjał danych i usług informacyjnych programu Copernicus, inicjatyw o charakterze naukowym angażujących obywateli, dużych zbiorów danych i sztucznej inteligencji;
- poprawiać terminowość, porównywalność, szczegółowość i integralność danych, w tym możliwości przeprowadzania analiz porównawczych;
- zapewniać stałą innowacyjność wynikającą z wykorzystania danych, kładąc szczególny nacisk na postęp w zakresie eksploracji danych, analityki, systemów informacji geograficznej oraz wizualizacji i modelowania danych w celu regularnej aktualizacji wskaźników;
- ułatwiać wymianę specjalistycznej wiedzy, wsparcie techniczne i wprowadzanie usprawnień niezbędnych do lepszego wdrażania istniejącej polityki;
- badać i w odpowiednich przypadkach oceniać wzajemne powiązania pomiędzy cyfryzacją a zrównoważonym rozwojem, uwzględniającym kwestie ochrony środowiska i dobrej jakości życia społeczeństwa.

CEL STRATEGICZNY 5

Zapewnianie zasobów do realizacji naszych wspólnych ambicji

Tworzenie struktur, specjalistycznej wiedzy i potencjału w całej naszej sieci współpracy, służących zaspokajaniu zróżnicowanych i zmieniających się potrzeb dotyczących wiedzy oraz zabezpieczeniu i dywersyfikacji zasobów niezbędnych do realizacji naszej wspólnej wizji

Ciągły rozwój w zakresie wiedzy, technologii, komunikacji i praktyk zarządzania wymaga od organizacji i sieci dostosowania istniejących struktur i narzędzi oraz dokonania w nich innowacji, a także inwestowania w nowe obszary.

Aby odgrywać czołową rolę w takich zmianach i realizować nasze wspólne dążenia, będziemy:

- pozyskiwać największe talenty oraz inwestować w naszych pracowników w celu rozwijania i utrzymania kompetencji i specjalistycznej wiedzy niezbędnej do realizacji tej wizji;
- zapewniać kontrolowaną dywersyfikację bazy zasobów finansowych EEA, chroniąc jednocześnie instytucjonalną rolę i niezależność Agencji;
- zabiegać o niezbędne fundusze umożliwiające pełne wykorzystanie potencjału danych programu Copernicus - poprzez umacnianie współpracy z innymi kluczowymi podmiotami, które udostępniają rosnące przepływy danych jednostkom odpowiedzialnym za tworzenie polityki działań;
- zwiększać udział EEA i EIONET w odpowiednich projektach badawczych UE, wzmacniając w ten sposób naszą rolę w sprzęganiu nauki z polityką;
- badać możliwości pozyskiwania funduszy z wykorzystaniem instrumentów finansowych UE, aby nasza sieć współpracy mogła ułatwiać wdrażanie polityki w obszarach, w których jest to potrzebne, a także aby wspierać inicjatywy wspólnych działań;
- wzmacniać możliwości państw członkowskich i współpracujących w zakresie zapewniania reakcji naszej sieci na zmieniające się potrzeby i wymogi;
- wspierać rozwój zasobów eksperckich i innowacji w zakresie wiedzy w naszej sieci poprzez wykorzystanie ustrukturyzowanych mechanizmów, takich jak EEAcademy;
- wspierać rozwój wiedzy specjalistycznej i wymaganej dla pełnego wdrożenia dotyczących środowiska i klimatu polityki i prawodawstwa UE w krajach Bałkanów Zachodnich.

Wprowadzanie przemian na rzecz zrównoważonego rozwoju będzie wymagało współdziałania we wszystkich obszarach polityki i na wszystkich poziomach sprawowania władzy w celu pobudzenia zmian i działań obejmujących całe społeczeństwo. Pociąga to za sobą konieczność spójnego wkładu z różnych dziedzin polityki, od badań i innowacji, przez gospodarkę, przemysł, konkurencję i handel, po zatrudnienie, edukację i opiekę społeczną.

Obszary pracy

Każdy z pięciu celów strategicznych będzie realizowany poprzez działania podejmowane we wszystkich obszarach naszej pracy.

EEA i EIONET będą odgrywać kluczową rolę we wspieraniu działań związanych ze środowiskiem i klimatem wynikających z polityki europejskiej i Europejskiego Zielonego Ładu, a także z wdrażania 8. Programu działań na rzecz środowiska oraz globalnych zobowiązań przyjętych przez Europę.

Priorytetem będzie rozumienie wzajemnych powiązań w ramach tych obszarów pracy i pomiędzy nimi. W tym zakresie analizy będą dotyczyły sektorów produkcyjnych (rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa i przemysłu), a także systemów produkcji i konsumpcji (w obszarach dotyczących energii, mobilności, żywności i budynków), w tym obejmą również analizy samych tych sektorów i systemów.

1 Różnorodność biologiczna i ekosystemy

Będziemy dostarczać informacji na potrzeby działań mających na celu ochronę różnorodności biologicznej i odbudowę ekosystemów oraz dokonywać oceny tych działań, aby wykorzystanie tych elementów środowiska przyrodniczego w celu zaspokojenia potrzeb ludzi miało charakter zrównoważony. Będziemy wspierać oparty na danych monitoring, sprawozdawczość i działania służące ocenie, zgodnie z unijną Strategią na rzecz różnorodności biologicznej na okres do 2030 r., w szczególności poprzez:

- zapewnienie wkładu w rozwój systemów monitoringu i obserwacji, które usprawniają przepływ danych dotyczących stanu różnorodności biologicznej i zagrażających jej presji, a także zmian w ekosystemach morskich, wodnych i lądowych;
- prowadzenie prac na rzecz lepszego rozumienia skumulowanego oddziaływania inwazyjnych gatunków obcych, zanieczyszczeń, zmian klimatu oraz intensywnego wykorzystania i nadmiernej eksploatacji różnorodności biologicznej zasobów przyrody i ekosystemów;
- ulepszenie naszej oceny podstawowych czynników systemowych mających wpływ na różnorodność biologiczną i ekosystemy;
- lepsze wykorzystanie narzędzi analitycznych i modelowania w dziedzinie ochrony środowiska i gospodarki, zwiększanie możliwości zastosowania wyników naszych ocen w celu wspierania praktyk zarządzających opartych na podejściu ekosystemowym;
- wspieranie tzw. rozwiązań opartych na przyrodzie, z naciskiem na ochronę i odbudowę podstawowych ekosystemów oraz zrównoważone zarządzanie nimi, także w kontekście działań na rzecz łagodzenia i adaptacji do zmian klimatu, jak również biogospodarki;
- wzmocnienie naszego wsparcia dla efektywnego i spójnego wdrażania wzajemnie powiązanych strategii UE w ramach Europejskiego Zielonego Ładu, takich jak „Od pola do stołu” czy „Zero zanieczyszczeń”, oraz związanej z nimi polityki, z jednoczesnym kontynuowaniem pracy nad włączeniem kwestii różnorodności biologicznej do głównego nurtu działań we wszystkich sektorach gospodarki i systemach zależnych od przyrody, takich jak produkcja żywności.

2 Łagodzenie zmian klimatu i działania adaptacyjne

Będziemy monitorować postęp Europy w kierunku neutralności klimatycznej i odporności na zmiany klimatu oraz wspierać tworzenie, wdrażanie i ocenę odpowiedniej polityki i towarzyszących jej środków w kontekście szerszych celów Europy w zakresie zrównoważonego rozwoju, poprzez:

- zbieranie, sprawdzanie jakości, zestawianie i raportowanie odpowiednich danych i informacji dotyczących emisji gazów cieplarnianych, a także oddziaływania zmian klimatu, podatności na nie i podejmowania działań adaptacyjnych w Europie;
- analizę i ocenę tych danych w świetle przyjętych na poziomie europejskim i krajowym celów i zobowiązań w zakresie łagodzenia zmian klimatu i działań adaptacyjnych;
- monitorowanie wdrażania i skutków krajowej polityki dotyczącej klimatu i towarzyszących jej działań ukierunkowanych na sektory takie jak sektor energetyki, transportu, budownictwa, rolnictwa, leśnictwa i innego rodzaju wykorzystania gruntów;
- identyfikację synergii i kompromisów wynikających z polityki łagodzenia zmian klimatu i działań adaptacyjnych dla innych kwestii związanych z ochroną środowiska, takich jak zachowanie różnorodności biologicznej, ograniczanie zanieczyszczenia powietrza czy też ochrona środowiska słodkowodnego i morskigo;
- rozwijanie wiedzy na temat rozwiązań dla wyzwań związanych z ochroną środowiska i modelem zrównoważonego rozwoju w systemach energetycznych i systemach mobilności.

3 Zdrowie ludzi a środowisko

Będziemy oceniać skutki zdrowotne wywołane zanieczyszczeniem powietrza, gleb i wód, hałasem, substancjami chemicznymi i zmieniającym się klimatem w Europie. Będziemy wspierać dążenia do całkowitej eliminacji zanieczyszczeń przez Europę oraz rozwój, wdrażanie i ocenę odpowiednich działań na poziomie europejskim i krajowym poprzez:

- ocenę narażenia zdrowia obywateli na zanieczyszczenie środowiska, substancje chemiczne i zmieniający się klimat w Europie oraz ocenę skutków zdrowotnych narażenia na te czynniki;
- ocenę korzyści dla zdrowia i dobrej jakości życia, jakie mogą wynikać z czystszej atmosfery i zdrowych ekosystemów, i odwrotnie – rozpoznawanie pojawiających się nowych czynników ryzyka i skutków zdrowotnych związanych z degradacją ekosystemów;
- wspieranie terminowego przekazywania, przetwarzania i rozpowszechniania danych tematycznych i informacji sprawozdawanych na podstawie odpowiednich przepisów prawa, a także monitorowanie postępu w kierunku realizacji celów polityki europejskiej;
- identyfikowanie skutków zdrowotnych presji na środowisko ze strony działających w Europie społeczno-gospodarczych sektorów i systemów oraz identyfikowanie korzyści, jakie mogą wynikać z działań i polityki służącej łagodzeniu negatywnych skutków;
- jeszcze większe podkreślanie roli, jaką czynniki społeczne, w tym nierówności społeczne i zachowania indywidualne, mogą odgrywać w wywieraniu wpływu na narażenie i podatność na zagrożenia wynikające ze szkodliwych presji na środowisko, zgodnie z zasadami sprawiedliwej transformacji, której drogę wytycza Europejski Zielony Ład.

4 Gospodarka o obiegu zamkniętym i wykorzystanie zasobów

Będziemy oceniać postęp przechodzenia przez Europę do modelu gospodarki o obiegu zamkniętym oraz naszą wiedzę na temat presji na środowisko i klimat spowodowanych przez wydobycie i zużycie surowców, a także produkty, usługi i odpady. Będziemy wspierać wdrażanie przyjętego przez KE Planu działania dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym oraz związanej z tymi kwestiami polityki europejskiej i krajowej poprzez:

- ocenę postępu przechodzenia Europy z gospodarki linearnej do gospodarki o obiegu zamkniętym, ze szczególnym uwzględnieniem łańcuchów wartości najważniejszych produktów oraz innowacyjnych usług i modeli biznesowych;
- podkreślanie możliwości usprawnienia obiegu zamkniętego w gospodarce, w tym recyklingu i ponownego wykorzystania surowców wtórnych, stosowania z założenia ukierunkowanych na bezpieczeństwo i zrównoważony rozwój zasad, ekoinnowacji i dobrych praktyk, a także identyfikowanie barier utrudniających zamykanie pętli procesów w gospodarce;
- monitorowanie postępu w dążeniu do realizacji celów polityki europejskiej w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów i na rzecz zrównoważonego gospodarowania nimi;
- ocenę oddziaływania na środowisko i klimat europejskich systemów konsumpcji i produkcji z perspektywy europejskiej i globalnej, ze szczególnym uwzględnieniem sektorów pochłaniających duże ilości zasobów, a także wzajemnych powiązań między gospodarką o obiegu zamkniętym, inicjatywami w zakresie dekarbonizacji i biogospodarki.

5 Trendy i perspektywy modelu zrównoważonego rozwoju oraz wynikające z niego działania

Będziemy dostarczać informacji na potrzeby debat dotyczących przechodzenia do modelu zrównoważonego rozwoju i związanych z tym wyzwań. Umożliwi to ocenę synergii i kompromisów stanowiących nieodłączny aspekt utrzymywania w równowadze jednocześnie celów dotyczących środowiska oraz celów gospodarczych i społecznych, dokonywana poprzez:

- ocenę trendów i perspektyw dla rozwoju zrównoważonego w Europie i na całym świecie z uwzględnieniem priorytetów związanych ze środowiskiem i klimatem, sektorów i systemów oraz dotyczących ich polityki, do wykorzystania przy opracowywaniu przez EEA raportów na temat stanu środowiska w Europie i prognoz jego zmian (SOER) – edycji sygnowanych rokiem 2025 oraz 2030;
- wspieranie opartego o wskaźniki monitoringu, dającego informacje niezbędne dla postępów w zakresie realizacji wszystkich priorytetów polityki UE, w szczególności 8. Programu działań na rzecz środowiska, Przeglądu Wdrażania Polityki Ochrony Środowiska, Europejskiego Zielonego Ładu;
- zapewnienie wkładu, we współpracy z państwami, w monitorowanie i ocenę postępów w dziedzinie wszystkich priorytetów związanych ze środowiskiem i klimatem w świetle Agendy 2030 i Celów Zrównoważonego Rozwoju przyjętych przez ONZ;
- ocenę współzależności pomiędzy wymiarami zrównoważonego rozwoju dotyczącymi społeczeństwa, gospodarki, środowiska i zarządzania, w tym czynników zmian, korzystnych synergii i negatywnych efektów zewnętrznych;
- współpracę z najważniejszymi partnerami w zakresie użytecznego dla UE prognozowania strategicznego i procesów z udziałem interesariuszy w celu gromadzenia spostrzeżeń oraz dającej podstawy do działania wiedzy na temat ścieżek przechodzenia do modelu rozwoju zrównoważonego;
- wspieranie rozwoju wiedzy o transformacji systemów, w tym o synergiiach, ryzyku, innowacjach oraz integracji i spójności polityki – ze szczególnym uwzględnieniem miast i sektora finansowego;
- ocenę tego, jak odpowiadające zasadom realizacji zrównoważonego rozwoju finansowanie może pobudzać wysiłki mające na celu osiągnięcie modelu zrównoważonego rozwoju w ramach planów odbudowy gospodarki po pandemii i zmieniającego się kontekstu makroekonomicznego.

obszary pracy

